



## Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar  
32003 Ourense  
Tlf. 988 317 972  
CIF: G32244345

**AURENTINO ALONSO ARAUJO**, deputado do Grupo Provincial Socialista na Deputación de Ourense, en base ao previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ao artigo 91 e 97, entre outros, da Regulación de Organización, Funcionamento e Réxime Xurídico das Entidades Locais e o Regulamento desta corporación presenta unha **MOCIÓN PARA A ADOPCIÓN DUNHA ESTRATEXIA AMPLA E EFECTIVA PARA A PROTECCIÓN FRONTE AOS RISCOS ASOCIADOS AO GAS RADON**.

O gas radon é un elemento radioactivo natural, incoloro e inodoro, que se orixina en chans graníticos e acumúlase en espazos pechados, como vivendas ou lugares de traballo. A súa inhalación prolongada asociase a un maior risco de cancro de pulmón, sendo a segunda causa principal deste andazo despois do tabaco. O radon participa do 10 ao 25% de todos os casos de cancro de pulmón, coma detonante principal entre non fumadores e coma desencadéante secundario entre fumadores e ex-fumadores. Recentes estudos reflicten que o risco de cancro de pulmón incrementase un 8% por cada 100 bequerelios (Bq)/m<sup>3</sup> de aumento na concentración media de radon (IC95: 3-16%). Na provincia de Ourense a presenza de chans graníticos e un parque residencial antigo incrementa a concentración do radon en interiores. Amais, existe unha importante variación na concentración anual media nunha vivenda, que se explica, entre outros factores, polas variacións meteorolóxicas, o cal pode implicar que se subestime o risco se a medición se fai nun único momento ou período.

Galicia é a rexión de España con meirandes concentracións de radon en vivendas e Ourense a provincia galega cuns índices máis elevados polas súas características xeolóxicas. Un 23% das vivendas superan os límites establecidos pola directiva europea 59/2013 EURATOM e o Código Técnico de Edificación (CTE), que implica que, de media, 1 de cada 4 vivendas da provincia convive con concentracións superiores a 300 Bq/m<sup>3</sup>. Un estudio realizado polo Laboratorio Radon da Universidade de Santiago de Compostela da conta dos niveis de concentración no interior das vivendas de Ourense a partires de medicións en 797 vivendas (2,6 análises por cada 1.000 habitantes), situándose como a provincia mellor caracterizada do Estado neste senso. Sobre o papel, tal nivel de detalle facilita a realización de accións correctivas para evitar as consecuencias nocivas de vivir con elevadas concentracións de radon, ofrecer información aos veciños para adoptar medidas en fogares e lugares de traballo, e pode servir de guía aos concellos para protexer a saúde das súas veciñas e veciños.

Na provincia o gas radon confórmase coma problema significativo, especialmente en certas comarcas e municipios. A comarca con maior número de medicións de radon é Ourense (303) seguida de O Carballiño (91). A zona de Allariz-Maceda é a que presenta unha maior porcentaxe de vivendas analizadas que superan os límites establecidos (36,8%), seguida das Terras de Trives (35,3%). Namentres, as comarcas con menor número de vivendas avaliadas que superan estes selos de radon están situadas na Limia (11,1%) e nos concellos celanoveses (11,5%). Por municipios, a concentración do gas é moi variable. Tomando en conta soamente concellos con máis de dez medicións, os que teñen maiores ratios de concentración de radon son San Cibrao das Viñas e Pereiro de Aguiar, con case 4 de cada 10 vivendas por riba dos máximos (300 Bq/m<sup>3</sup>), situándose no extremo contrario O Barco de Valdeorras, que non chega nin a unha vivenda estudada de cada dez por riba do límite.

Os poderes públicos teñen adoptado medidas para abordar a problemática. A estratexia autonómica “Reduce radon” inclúe a medición dos niveis de gas en centros socio-sanitarios e educativos, así como a promoción de avaliacións en fogares e lugares de traballo. Desde outono de 2024, o 90% dos locais comerciais galegos deben someterse a medicións de radon en plantas baixas e soutos dentro do plan de Prevención de Riscos

[socialistaourense@gmail.com](mailto:socialistaourense@gmail.com)

 Facebook: [PSdeGdeOurense](#)

 Twitter: [@PSdeGDepOU](#)



## Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar  
32003 Ourense  
Tlf. 988 317 972  
CIF: G32244345

Laborais. Ese mesmo ano o ministerio de Sanidade adoptou o Plan Nacional contra o Radon, que establece directrices para identificar e mitigar a presenza do gas en vivendas, edificios de acceso público e entornas laborais, coma complemento á acción dos poderes autonómicos. Para reducir a concentración de radon en interiores téñense implementado solucións como ventilacións forzadas, instalación de arquetas de succión e membranas anti-radon, que son barreiras impermeables en chans e paredes que evitan a infiltración en edificacións. Asemade, leváronse a cabo campañas informativas de sensibilización sobre os riscos do radon e a importancia de realizar medicións, ofrecéndose formacións específicas a profesionais.

A Deputación de Ourense tamén ten tomado iniciativas relacionadas co gas radon, como a elaboración dun mapa de concentración de radon, que identifica as zonas con maior risco na provincia, e a promoción de obradoiros, charlas e reparto de material informativo sobre os perigos do radon e formas de mitigación. Porén, á luz do impacto do radon na provincia, estas medidas entóxanse curtas, requiríndose dunha estratexia máis ampla e efectiva. Neste senso, a Deputación está chamada a traballar no deseño dun plan específico, con metas claras e dotado de recursos consecuentes, que oriente e coordine as accións dos municipios de toda a provincia contra o radon con vistas a garantir a integridade e saúde da veciñanza. O plan debe contemplar iniciativas como: 1) medicións de balde ou a baixo custo en vivendas e locais, 2) instalación de mecanismos de mitigación en edificios de titularidade pública, colaborando cos concellos que se podan ver especialmente afectados; 3) subvencións para mitigar o gas en vivendas privadas, 4) a promoción da adopción de normativas locais de construción, con requisitos específicos nas licencias de obra para garantir que as novas edificacións incorporen sistemas de protección e 5) impulsar o uso de novas tecnoloxías para a detección e seguimento dos niveis de radon

Por todo o exposto o Grupo Provincial Socialista presenta as seguintes **PROPOSTAS DE ACORDO:**

**PRIMEIRA.-** Instar á Deputación de Ourense a adoptar un Plan Provincial Integral contra o Gas Radon, con obxectivos claros e dotado de recursos suficientes para orientar e coordinar as accións dos concellos, administracións e entidades privadas con vistas á protección da saúde da veciñanza fronte aos riscos asociados ás elevadas concentracións do gas.

**SEGUNDA.-** Namentres non se adopta o devandito Plan, instar á Deputación de Ourense a reforzar o número e cadencia das medicións de gas radon, promovendo a súa gratuidade sempre que sexa posible, en cooperación con outras administracións e instancias académicas, multiplicando as accións de divulgación e sensibilización arredor dos perigos das elevadas concentracións de gas.

**TERCEIRA.-** Namentres non se adopta o devandito Plan, instar á Deputación de Ourense a colaborar cos concellos a todos os niveis, xa sexa normativo, consultivo ou mesmo financeiro, para paliar o impacto, anticipar e previr os efectos perniciosos da exposición ao gas radon.

En Ourense, a 15 de xaneiro de 2025.

Asinado: **Aurentino Alonso Araújo**

**SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE**

[socialistaourense@gmail.com](mailto:socialistaourense@gmail.com)

 Facebook: [PSdeGdeOurense](#)

 Twitter: [@PSdeGDepOU](#)